

# הקדמה

הקדמה

הקדמה

הקדמה

"כי לקח טוב נתתי לכם  
תורתי אל תעזבו" (משלי ד', ב')

פתח במקח וסיים במתנה. מרגליה בפומיה של מו"ר הגאון ר' אליהו מישקובסקי זצ"ל שמכאן למדנו שתורתנו הקדושה יש בה הן ממעלת המקח והן ממעלת המתנה. שכן יש במקח מה שאין במתנה ויש במתנה מה שאין במקח. במקח מודגשת איכותה של הרכישה ע"י זה שהקונה משלם במיטב כספו עבור הסחורה. לעומת זאת במתנה ההענקה היא הצד הבולט יותר, דהא קיימ"ל: "נותן בעין יפה הוא נותן" (בבא בתרא עא.). קנין-תורה עולה על שני אלה. מבחינת הקב"ה – זו מתנה; מבחינתנו – זהו מקח הואיל ונדרשים אנו לקנותה. נמצא שבידינו קנין בעל איכות מיוחדת הכוללת את מעלת המקח והמתנה גם יחד.

זאת ועוד, עבור כל מקח יש לשלם תמורה. אין להעלות על הדעת שבשר-ודם ישלם תמורה – מעין זו – לה' על קנין התורה. מצידו ית' זוהי מתנה המוענקת לנו. אלא שתנאי התנה עמנו נותן התורה, שללא עמל ויגיעה בתורה היא לא תתקיים בידינו, וכדאיתא בחז"ל: "אף חכמתי עמדה לי – חכמה שלמדתי באף". העמל הוא איפוא התשלום שאנו נדרשים לשלם עבור קנין התורה, על-כן מבחינתנו התורה היא מקח. עכ"ד מו"ר ודפח"ח.

ברם, הארתו של הגר"א בפירושו למשלי ש"לקח טוב" מוסב לכל המצוות מעוררת מחדש את הקושיא שבפתח דברינו.

הנראה בזה על פי מש"כ הגר"ש גאנצפריד זצ"ל בספרו "אפריון" על קושית האלשיך מדוע נאמר "ויקחו לי תרומה" ולא "ויתנו". וביאר בספר הנ"ל שבשפת התורה מוגדרת נתינה זו כלקיחה הואיל והמקבל האמיתי הוא זה שהרים את תרומתו למלאכת המשכן. וזאת משום שכידוע מהמשכן וכליו באה השפעת כל-טוב לישראל.

עפ"י זה אפשר לומר שמצוה זו של תרומת המשכן יוצאת ללמד על כלל המצוות. כל אדם המקיים מצוה, יותר משהוא נותן הוא לוקח. "הפסד מצוה" – הכרוך בטרחתו בה – הוא כאין וכאפס מול השפע הרוחני והשכר הנצחי שהוא לוקח לעצמו. לפיכך ראויות הן המצוות שניתנו לנו ע"י הבו"ת להקרא "לקח טוב". ולא דוקא מלשון מקח, כי-אם על שום היותן מקור לא-אכזב של לקיחת הטוב הנאצל.

אין, אס-כן, כל תימה בלשון הכתוב: "כי לקח טוב נתתי לכם". דברים אלו מחזקים חיזוק נוסף את הבנתנו במקחה של תורה. שהרי אם קיום כל מצוה ומצוה – שהיא בבחינת נר – מוגדר כלקיחה. קל וחומר מצוות תלמוד תורה – שהיא האור האמיתי.

עצם עמלה של תורה, שהיא המטבע שבה אנו משלמים עבור המקח ושבגינה אנו זוכים לכל המובטח לעמלי-תורה, יחד עם הידיעות שאדם רוכש תוך כדי לימודה – הם הם ה"לקח" ה"טוב" ביותר.



**"ילקוט לקח טוב"** שלפנינו החל את דרכו כקונטרס רעיונות שבועי לפרשת השבוע שיצא לאור ע"י **"תשב"ר הרב"** ברכסים. קונטרסים אלו היו לקט נבחר של רעיונות האוצרים בתוכם ידיעות יסודיות בהשקפת התורה על עניינים הנוגעים לציבור וליחידים בחיי היום-יום, ולקחים מוסריים וחינוכיים מאלפים שניתן להפיק מפרשיות השבוע. **לקח טוב** זה נלקט מפיהם ומפי כתבם של גדולי הדורות האחרונים.

תשומת לב מיוחדת הוקדשה לבחירת המאמרים. כונסו כאן רק רעיונות שיש בהם לקח מעשי ומוסרי. כמו-כן הושם דגש על כך שהדברים יהיו נוחים להבנה ומושכים את הלב בתוכנם ובצורתם. כדי שגם יהיו מתיישבים על הלב שיבצנו לצידם של מאמרים רבים משלים וגם עובדות והנהגות מתולדות חייהם של גדולי ישראל, כאשר ההלכות וההליכות משולבות אלו באלו.

הביקוש הגדול לאותם הקונטרסים שהגיע מקשת רחבה ומגוונת של ציבור לומדי התורה ושוחריה – כולל ת"ח חשובים, מרביצי תורה, רבנים ועוד, מכל רחבי הארץ ואף מחוצה לה – הוכיח עד כמה ילקוט זה הינו דבר בעתו.

עובדה זו הביאתנו אל מלאכת הקודש של הדפסת הילקוט. לרגל גודל המשימה ולתועלת הרבים נערכו המאמרים מחדש. רובם קוצרו וסיגנונם שונה כאשר המגמה היא להבהיר את הדברים ולהדגיש את הטעון הדגשה – לתועלת הקריאה השוטפת. כל זאת כמובן, תוך זהירות רבה שלא לפגוע בתוכן הדברים.

בדרך כלל מובא שם בעל המאמר והמקור שממנו נלקחו הדברים בחלקו הראשון של המאמר. כאשר המאמר מורכב ממקורות שונים צוין הדבר בגופו, באופן שניתן להבחין בין גברא לגברא. למאמרים שבמקורם הם ארוכים במיוחד, צורפה ההערה: עיי"ש שהאריך עוד בענין.

כאן הוא המקום לקבוע דברי תודה וברכה לכל אלה שסייעו בכל דרך שהיא להוצאת ילקוט זה לאור. חובה נעימה היא לי להביע דברי תודה מיוחדים לידידי הג"ר **יעקב מאיר זוננפלד** שליט"א רבה של רכסים וראש הישיבה לצעירים דפה, אשר עצותיו והערותיו היו לנו לעזר רב.

ובטרם אכלה דברי אפרוש כפי אל ה' בתפילה שלא יארע דבר תקלה על ידי ח"ו ושיהיו הדברים מתקבלים על לב המעיינים לתועלת הרבים ולזיכונים. זכות זו תעמוד לי ולב"ב שלא תמוש התורה מפינו ומפי זרענו עד עולם.